

Жул Верн

ХУБАВИЯТ ЖЪЛТ ДУНАВ

София, 2021

Jules Verne
LE BEAU DANUBE JAUNE

Илюстрации: Dieudonné Lancelot

© Издателство „Изток-Запад“, 2021

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Недка Капралова, превод, 2021

© Деница Трифонова, оформление на корицата, 2021

ISBN 978-619-01-0923-5

ЖУЛ ВЕРН

ХУБАВИЯТ ЖЪЛТ ДУНАВ

Превод от френски
Негка Капралова

НА НАДПРЕВАРАТА В ЗИГМАРИНГЕН

Този ден – 25 април – голямо оживление, което се изразяваше в песни, гръмогласни възгласи, наздравници и звънтене на чаши, изпълваше кръчмата, наречена „Срещата на рибарите“.

Прозорците ѝ гледаха към левия бряг на Дунав, в края на очарователното градче Зигмаринген – столица на пруското херцогство на семейство Хоенцолерн, – разположено почти в началото на тази най-голяма река в Централна Европа.

Както показваше табелата, изписана с красиви готически букви и поставена над входната врата, точно в тази кръчма през въпросния ден се бяха събрали членовете на „Дунавска въдица“ – международно сдружение на рибарите, включващо предимно германци, австрийци и унгарци. Пиеше се с пълни халби и пълни чаши хубава мюнхенска бира и добро унгарско вино. А по време на такива събрания голямата зала почти не се виждаше от непрестанно диплещия се ароматен дим на дългите лули. И макар събралите се вече да не можеха да се видят, те се чуваха добре. И как можеше да не се чуват, освен ако не бяха глухи?

Трябва да отбележим, че макар въдичарите да са спокойни и тихи, когато работят, те са най-шумните хора на света, когато не са на работа, а още повече, когато разказват подвижите си – същите са като ловците, а това вече казва достатъчно.

Бяха към края на един особено обилен обяд, който бе събрал стотина сътрапезници около масата в кръчмата. Всички те бяха рицари на въдицата,

страстни почитатели на плувката, фанатични привърженици на кукичката. Би могло да се предположи, че гърлата им бяха доста пресъхнали по време на упражненията в тази хубава априлска утрин. Затова на страничната маса бяха натрупани много бутики, които бяха отстъпили място на различни ликьори за кафето: арак от ферментирал ориз, тафия от източна Индия, ратафия, който се прави от касис, кюрасао, ракия от Данциг, хвойнов ликьор, еликсир от Гарус, Хофманови капки, вишновка, корсоли от Торино, скубач и дори уиски от шотландски ечемик, макар в обществото да не присъстваше нито един син на зелената Ерин*.

Часовникът в „Срещата на рибарите“ отброи три часа следобед, когато сътрапезниците, все по-подпийнали, станаха от масата. Неколцина залитаха и се опираха на другарите си. Но в интерес на истината повечето здраво се държеха на краката си, тъй като бяха свикнали с тези тържествени банкети, които се провеждаха няколко пъти в годината и съпътстваха състезанията на „Дунавска въдица“. Тези надпревари биваха посещавани от многолюдна публика, чествани тържествено и имаха солидна и напълно заслужена репутация както в горната част, така и в долната част на прочутата река – жълта, а не синя, както се пее в известния валс на Щраус. Стичаха се участници от херцогство Баден, от Вюртемберг, от Бавария, от Австрия, от Унгария, от румънските провинции и всичко това се дължеше на авторитетното ръководство на председателя на „Въдицата“ – унгареца Миклеско.

Сдружението съществуваше вече от пет години. С помощта на спомоществателите то процъфтяваше. Средствата и възможностите му непрестанно нарастваха и му позволяваха да раздава на редовните си надпревари награди с немалка стойност. Освен това се бореше – и то доста успешно – против съперническите сдружения и знамето му блестеше от медалите, получени за всяка негова победа. Следеше внима-

* Ерин е название на Ирландия, а не на Шотландия, като не е ясно дали в този случай става дума за незнание, или за подигравка. – Б.изд.

телно законите за речния риболов, които подкрепяха правата му както против държавата, така и против частните собственици, а във всяка страна, както е известно, всеки може да лови риба в големите и в малките реки, било с въдица, било на дъно. На много места по протежение на реката сдружението притежаваше езера и резервати, надзиравани от пазачи, на които плащаше от собствената си каса. Най-сетне, то защитаваше своите привилегии с постоянството, може да се каже дори с професионалната упоритост, присъща на онова човешко създание, чиито инстинкти на рибар въдичар правеха достойно да бъде отделено в специална категория на човечеството.

Надпреварата, която се бе провела току-що, в същия този ден, беше първата за 186... г. От пет часа сутринта членовете на „Въдицата“, около шестдесетина на брой, бяха излезли от града и се бяха настанили на левия бряг на Дунав, малко по-надолу по реката.

Времето беше хубаво, дори доста топло, и не се налагаше да се вземат предпазни мерки против дъжд. Състезателите бяха облечени в униформата на сдружението – свободни вълнени дрехи, които в големите горещини биваха заменяни с памучни: късо сако, позволяващо свобода на движенията, панталон, пъхнат в ботушите с дебели подметки, бял каскет с широка козирка. Бяха снабдени с различни приспособления, както са изброени в наръчника на рибаря: тръстикови въдици, кепчета, въдици, прибрани в калъфите им от еленова кожа, корда, кутия с плувки, тежести, оловни топчета от всякакви размери за риболов на дъно, запас от изкуствени мухи и флорентинска корда. Риболовът трябваше да е свободен, което означаваше, че рибите – независимо от вида им – трябваше да са уловени според правилата, и всеки рибар можеше да постави стръв на своето място както смята за най-добре в зависимост от различните риби – уклейки, змиорки, мрени, платики, речни шарани, главуши, бодливки, червеноперки, кротушки, скобари, сладководни съомги, костури, линари, камбали, пъстърви, щуки и всякакви други, – които живеят във водите на Дунав.

В шест часа точно деветдесет и седем състезатели бяха заели своите места с въдица в ръка, готови да заметнат кукичката.

Изсвирване на тръба даде сигнала за начало и деветдесет и седемте въдици се простряха над водата по цялото протежение на реката.

Множество различни награди бяха предвидени за тази надпревара, но първите две, на стойност от по двеста флорина, щяха да бъдат присъдени както следва: първата – на рибаря, уловил най-голям брой риби, а втората – на рибаря, уловил най-едрата риба.

Състезанието протече при отлична организация. Имаше няколко възражения за прекалено строго определени места и за преплетени въдици – малки, обичайни инциденти, при които се наложи намесата на съдиите, но нищо сериозно не се случи до втория сигнал на тръбата, който в единадесет часа без пет минути обяви края на тази надпревара.

Тогава всеки улов беше представен на журито, състоящо се от председателя Миклеско и четирима членове на „Дунавска въдица“. Тези почтени господа отсъдиха с най-голяма безпристрастност, така че да няма никакви недоволства и спорове, макар че в този особен свят хората се разгорещават, когато честолюбието е заложено на карта. Колкото до крайния резултат от състезанието, разпределението на различните награди – било за тежестта, било за бройката – беше запазено в тайна от журито. Щеше да се узнае едва при връчването им, сиреч след тържествения обяд, на който всички състезатели се събраха около една маса.

Този час настъпи. Рибарите – да не говорим за любопитните, дошли от Зигмаринген – се бяха събрали около естрада-та, на която бяха заели места председателят и другите членове на журито.

В интерес на истината трябва да отбележим, че имаше достатъчно столове, пейки и трикраки столчета, както и маси, кани с бира, бутилки с различни ликьори и всякакви чаши – големи и малки. На събиранията на въдичарите не може да се

слуша реч, ако не си седнал, и не може да седиш, без да утоляваш жаждата си.

Тогава председателят се изправи и беше поздравен с виковете „Слушайте, слушайте“ – многобройни и шумни.

Господин Миклеско – мъж на четиридесет и пет години, в разцвета на силите си – беше истински унгарец със симпатична физиономия, топъл, приятен глас, елегантни и убедителни движения. И наистина се отличаваха от помощниците си: единия по-възрастен – сърбина Иветозар, другия по-млад – молдовеца Тича. Говореше безупречно немски език – език, който разбираха всички членове на „Дунавска въдица“ – и присъстващите не пропуснаха нито една негова дума.

След като изпразни халба бира, чиято пяна проблясваше по краищата на дългите му мустаци, господин Миклеско каза следното:

– Драги колеги, не чакайте реч с добре подредени въведения, изложение и заключение. Не, не сме се събрали тук, за да се опияняваме с официални приказки. Искам само да поговорим за нашите си работи като добри другари, ще кажа дори като братя, ако това определение ви се струва оправдано в таква международно събрание!

Тези две изречения, дълги като всички онези, с които обикновено започват речите, дори когато говорещият няма намерение да държи реч, бяха посрещнати с единодушни ръкопляскания, към които се прибавиха многобройни „Много добре! Много добре!“, примесени със звън на чаши и дори с хълцане.

После, тъй като председателят вдигна чашата си, всички пълни чаши го последваха и се чукнаха една в друга. Тези, които се счупиха при този малко силничък сблъсък, веднага бяха заменени с нови.

Господин Миклеско продължи речта си, в която постави въдичаря в първите редици на човечеството. Представи всички достойнства, всички качества, с които го е надарила щедрата природа. Подчерта колко много търпение, изобретателност, хладнокръвие, върховен интелект са необходими, за да се успее в това изкуство, защото

това е по-скоро изкуство, отколкото занаят. И според него това изкуство стоеше много над ловните подвизи, с които всуе се хвалят ловджиите.

– Може ли някой да сравни – извика той – лова с риболова?

– Не! Не! – отговориха му всички присъстващи.

– И каква заслуга има в това да убиеш яребица или заек, когато ги виждаш пред себе си и някое куче – а ние имаме ли кучета? – ги е вдигнало, за да ги убиеш? Този дивеч можете да го видите, когато си пожелаете, целите се в него колкото време ви е нужно и го обсипвате с купища оловни топчета, повечето от които са изстреляни на чиста загуба! А рибата – напротив – не можете да я проследите с поглед... тя е скрита под водата... И само с една кукичка, вързана на кордата ви – колко сръчни маневри, колко деликатни подканяния, колко умствено напрежение и инстинктивно умение са нужни, за да накарате рибата да захапе, после да я закачите хубаво, за да я извадите от водата ту примряла в края на въдицата, ту мятеща се – един вид лично приветстваща победата на рибаря!

Този път отекна буря от възторжени възгласи „Браво!“, които стигнаха чак до естрадата. Председателят Миклеско наистина изразяваше чувствата на „Дунавска въдица“. Той знаеше, че няма как да отиде твърде далеч във възхвалата на събратята си, като постави благородното им занимание над всички онези, които използват човешкия ум. Не можеше да се бои, че ще го упрекнат в прекаляване, когато издига до висините горещите възпитаници на риболовната наука, дори като спомене върховната богиня, под чиято егида се провеждали риболовните игри в древния Рим по време на риболовните церемонии!

Дали думите му са били разбрани, няма никакво съмнение, защото те бяха последвани от нови ръкопляскания и възгласи – още по-шумни от предишните.

И тогава, след като си пое дъх, изпивайки една халба, която напълни с бяла бира, той продължи:

– Не ми остава друго, освен да окича с възхвали нашето сдружение, което се развива все по-успешно и всяка година

набира все повече нови членове, като репутацията му е известна в цяла Централна Европа! Няма да ви говоря за успехите му – вие ги познавате, всеки от вас има своя принос за тях и е голяма чест да участвате в тези надпревари! Немската преса, чешката преса, румънската преса никога не са скъпили своите похвали, които са толкова ценни за нас, и ще добавя: толкова заслужени, затова вдигам тост, като ви моля да се присъедините към мен, за хората, отдадени изцяло на международната кауза на „Дунавска вълдица“!

Дали при неговата покана присъстващите се присъединиха към председателя Миклеско, няма никакво съмнение. Бутилките бяха изпразнени в чашите, а чашите бяха изпразнени в гърлата със същата лекота, с каквато голямата река и нейните притоци текат между своите брегове, дълги пет хиляди километра!

И всичко щеше да приключи с това, ако речта на председателя беше завършила с този последен тост. Но – и в това няма нищо учудващо – тя беше последвана от няколко други изказвания, все така подобаващи.

И наистина, председателят се беше изправил в цял ръст, секретарят и ковчежникът също стояха прави. В дясната си ръка всеки държеше чаша, пълна с искрящо, пенливо шампанско, а лявата им ръка бе сложена на сърцето. После председателят гръмко оповести, като обхвана с поглед присъстващите:

– Пия за сдружението „Дунавска вълдица“!

Всички се бяха изправили с чаша до устата, неколцина се бяха покачили на пейките, други – на масите и всички дружно отвърнаха на предложението на господин Миклеско.

Щом чашите бяха пресушени, той продължи, след като отпи от неизчерпаемата бира, сложена пред него и помощниците му:

– За различните народности: за баденците, за вюртембергците, за баварците, за австрийците, за унгарците, за сърбите, за власите, за молдовците, за бесарабците, за българите, които „Дунавска вълдица“ наброява в редиците си!

И българи, бесарабци, молдовци, власи, сърби, унгарци, австрийци, баварци, вюртембергци, баден-

ци му отговориха като един човек, поглъщайки съдържанието на своите чаши.

Накрая председателят завърши тържествената си реч, като обяви, че пие за здравето на всеки един от членовете на сдружението. Но тъй като броят им беше двеста седемдесет и трима, трябваше да се ограничи да ги спомене в един-единствен тост.

Отговориха му обаче хиляди възторжени възгласи, които продължиха, докато се изчерпаха гласовите им възможности.

Такъв беше интересният номер в тази церемония – втори в програмата след първия, който включваше риболовни упражнения.

Третият трябваше да бъде обявяването на победителите в надпреварата в Зигмаринген.

Не сте забравили, че рибарите трябваше да бъдат класирани в две различни категории, както и че различни награди бяха предвидени за всяка категория.

Първите бяха присъдени на онези от рицарите на въдицата, които бяха уловили най-голям брой риби по време на състезанието. Вторите бяха определени за онези, които бяха извадили най-едри риби със своите въдици. Възможно беше впрочем този двоен резултат да бъде постигнат от един и същ състезател – щастлив победител и при тежестта, и при броя.

И така, всеки чакаше с напълно естествена тревога, защото, както беше казано, журито беше запазило всичко в пълна тайна. Но беше настъпил мигът, когато тя най-сетне щеше да бъде разкрита.

Председателят Миклеско взе официалния документ – списъка на победителите в двете категории.

Съгласно обичая, който впрочем съответстваше на устава на сдружението, най-напред щяха да бъдат обявени по-малките награди. Така че интересът щеше да нараства с приближаването към края на списъка и дори започнаха да се правят облози, като се чуваха имената на едни или други. Понякога дори е възможно тези облози – поне в Америка – да стигнат до значителни суми, сякаш наддаването е за президентството на Съединените щати.